

Marital Conflicts with Emotional Divorce by Mediating the Role of Intimacy in Married Women; Examining a Causal Model

ARTICLE INFO

Article Type

Analytical Review

Authors

Mansooreh Nikoogoftar^{1*}

How to cite this article

Mansooreh Nikoogoftar, Marital Conflicts with Emotional Divorce by Mediating the Role of Intimacy in Married Women; Examining a Causal Model. *Journal of Islamic Life Style*, 2021:5(1): 117-125.

1. Assistant Professor, Department of psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author).

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to investigate marital conflicts and emotional divorce by mediating the role of intimacy in married women by descriptive screening and correlation using structural equation modeling.

Materials and Methods: The study population included all married women in Garmsar. Using the available sampling method, 400 married women were selected for the sample group and answered Gatman's emotional divorce scale, Sanaei marital conflict questionnaire and Bagaruzi intimacy questionnaire. To analyze the data from descriptive statistical methods including tables of frequency, mean and standard deviation. Inferential statistics such as Pearson correlation coefficient, multiple linear regression, and structural equation modeling were used with SPSS and AMOA software.

Findings: The results showed that there is a significant direct relationship between the components of marital conflicts and emotional divorce and a significant inverse relationship between the components of intimacy and emotional divorce. The research model was appropriate and confirmed and 0.32 of the emotional divorce variance was explained by marital conflicts and intimacy.

Conclusion: This study has practical implications for family therapists in transitioning from emotional divorce to levels of marital conflict and intimacy, and provides a better understanding of the etiology of emotional divorce in couples. Based on the findings of this study, it is suggested that educational packages be designed and implemented to reduce practical conflicts in order to reduce practical conflicts in order to strengthen the intimacy of couples.

Keywords: Marital Conflicts, Emotional Divorce, Intimacy, Model the Structural Equation

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: mnikoogoftar@gmail.com

Article History

Received: 2021/03/09

Accepted: 2021/05/15

تعارضات زناشویی و طلاق عاطفی با میانجیگری صمیمیت در زنان متأهل: واریسی یک مدل علی

منصوره نیکوگفتار^۱

استادیار، گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تعارضات زناشویی و طلاق عاطفی با میانجیگری نقش صمیمیت در زنان متأهل انجام شده است. **مواد و روش‌ها:** این مطالعه به روش پیمایشی توصیفی و از نوع همبستگی با استفاده از مدل‌های معادلات ساختاری انجام شد. جامعه این پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شهر گرمسار بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، ۴۰۰ زن متأهل برای گروه نمونه انتخاب شدند و به مقیاس طلاق عاطفی گاتمن، پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنایی و پرسشنامه صمیمیت باگروزی پاسخ دادند. پس از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها، از آمار توصیفی، رگرسیون خطی و روش مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزار SPSS و AMO استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد بین مولفه‌های تعارضات زناشویی با طلاق عاطفی رابطه‌ی مستقیم معنادار و بین مولفه‌های صمیمیت با طلاق عاطفی رابطه‌ی معکوس معناداری وجود دارد. مدل پژوهش دارای برازش بوده و تایید شد و ۰/۳۲ از واریانس طلاق عاطفی توسط تعارضات زناشویی و صمیمیت مورد تبیین قرار گرفت. **نتیجه‌گیری:** این پژوهش واجد تویحیات کاربردی برای درمانگران در حیطه‌ی خانواده در جهت گذار از طلاق عاطفی با توجه به سطوح اثر تعارضات زناشویی و صمیمیت است و درک بهتری از سبب‌شناسی پدیده‌ی طلاق عاطفی در زوجین را فراهم می‌آورد. با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود برای کاهش تعارضات زناشویی بسته‌های آموزشی جهت ارائه راهکارهای عملی با هدف تقویت صمیمیت زوجین طراحی و اجرا شود.

کلید واژه‌ها: تعارضات زناشویی، طلاق عاطفی، صمیمیت، مدل‌های معادلات ساختاری.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۵

*نویسنده مسئول: mnikoogofar@gmail.com

مقدمه

اطلاعاتی که سالانه توسط سازمان ثبت احوال کشور به عنوان آمار رسمی طلاق منتشر می‌شود به تمامی نشان‌دهنده میزان ناکامی همسران در زندگی زناشویی نیست، زیرا در کنار آن آمار تکان‌دهنده‌تری به طلاق‌های عاطفی اختصاص دارد، زندگی‌های تهی و خاموشی که زن و مرد پاسخگوی احساسات یکدیگر نیستند و به سردی در کنار هم زندگی می‌کنند ولی به سبب وجود فرزندان، ترس از تنهایی، ناتوانی در تامین نیازهای زندگی و شرایط فرهنگی-اجتماعی متقاضی طلاق قانونی نیستند.

از دیدگاه بوهانان (۱) طلاق عاطفی اولین مرحله در فرایند طلاق رسمی و بیانگر رابطه‌ی رو به زوال است که در آن احساس بیگانگی میان زوجین حاکم می‌شود. در این حالت زن و شوهر اگرچه ممکن است با هم بودن را ادامه دهند، اما جاذبه و اعتماد آنها نسبت به یکدیگر از بین رفته است. اگر در گذشته کمتر به طلاق عاطفی و عواقب و پیامدهای آن پرداخته شده، شاید یکی از دلایل این باشد که تعداد موارد طلاق عاطفی به اندازه امروز نبوده است (۲). تاکنون برآوردی از نرخ طلاق عاطفی از سوی سازمان‌های مسئول ارائه نشده است، اما در برخی منابع گفته می‌شود که میزان طلاق عاطفی دو برابر طلاق قانونی است (۳). ترکمان، اسکافی، عیدگاهیان و سهرابی (۴) به این نتیجه رسیدند که فقدان صمیمیت با همسر بیشترین تأثیر را بر طلاق عاطفی دارد. نتایج پژوهش لطیفیان، عرشی و اقلیما (۵)، هموزاد مهدیجاری و نوری (۶) و پژوهش ابراهیمی و بنی‌فاطمه (۷) نشان دادند سردی روابط و کاهش صمیمیت میان زوجین بیشتر به دلیل برآورده نشدن انتظارات در بین زوج‌ها است.

صمیمیت، هسته یک رابطه عاشقانه و نیروی کشاننده بنیادین به سمت ازدواج است (۸). باگروزی (۹) صمیمیت را با ۹ بعد عاطفی، روان‌شناختی، عقلانی، جنسی، بدنی، معنوی، اجتماعی-تفریحی، زیبا شناختی و زمانی در روابط زوجین شناسایی کرد. صمیمیت در ازدواج ارزشمند است زیرا تعهد زن و شوهر به حفظ رابطه را استحکام می‌بخشد و به گونه‌ای مثبت با موضوع بهزیستی و سازگاری زناشویی مرتبط است (۱۰). وارینگ (۱۱) صمیمیت زناشویی را سازه‌ای چندوجهی در روابط بین فردی تعریف می‌کند که توصیف‌کننده کیفیت یک رابطه زناشویی در برهه‌ای خاص از زمان است. همچنین صمیمیت، پیوستاری است که به واسطه کمیت، اندازه و شدت سنجیده می‌شود (۱۲). استرنبرگ صمیمیت را یکی از اضلاع مثلث عشق و عنصر هیجانی رابطه می‌داند که گرمی، ارتباط محبت‌آمیز، ابراز علاقه به سلامتی طرف مقابل و میل به پاسخ متقابل همسر را شامل می‌شود. شهوت یا میل ضلع دیگر این مثلث و عنصر برانگیختگی جسمانی و روانی آن است که تمایل به فعالیت جنسی و عشق‌بازی را در بر می‌گیرد و تعهد ضلع سوم مثلث عشق و عنصر شناختی آن است که باعث می‌شود زوج‌ها به این نتیجه برسند که عاشق یکدیگر هستند و این عشق را حفظ کنند (۱۳).

رابطه صمیمانه با خود-افشایی^۱ واقعی و درک نیازهای فرد دیگر (همسر) در یک رابطه برابر تعریف می‌شود (۱۴). و شیوه ابراز نزدیکی توسط زوج‌ها به شدت متأثر از نیازها و انتظاراتی است که هر زوج

^۱ Self-disclosure

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی مورد مطالعه تمامی زنان متاهل ۲۰ تا ۶۰ ساله شهر گرمسار بودند که با استفاده از روش کلاین (۲۶) و با توجه به تعداد گویه‌ها ضرب در ۲/۵ در کمینه و ۵ در بیشینه نهایتاً ۴۰۰ زن متاهل با بیش برآورد به عنوان نمونه به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از ابزارهای زیر استفاده شده است:

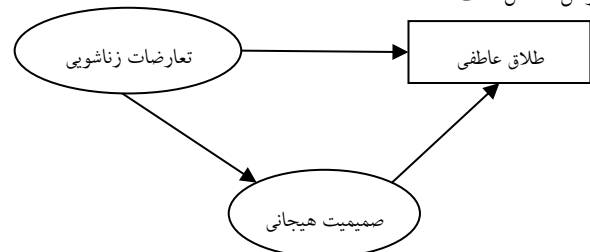
پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنائی: این پرسشنامه حاوی ۵۴ سوال است که توسط ثنائی (۲۷) تهیه و تنظیم شده است. این پرسشنامه دارای هفت بعد است و برای هر سوال پنج گزینه در نظر گرفته شده که به تناسب ۱ تا ۵ نمره به آنها اختصاص داده شده است. حداکثر نمره کل پرسشنامه ۲۷۰ و حداقل آن ۵۴ است. سوال‌های خرده‌مقیاس‌ها از این قرار است: کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش جلب حمایت فرزند، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه فردی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر، کاهش ارتباط موثر. آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه روی یک گروه ۲۷۰ نفری برابر با ۰/۹۶ به دست آمد و برای ۸ خرده‌مقیاس آن از این قرار است: کاهش همکاری، ۰/۸۱؛ کاهش رابطه جنسی، ۰/۶۱؛ افزایش واکنش‌های هیجانی، ۰/۷۰؛ افزایش جلب حمایت فرزند، ۰/۳۳؛ افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، ۰/۸۶؛ کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، ۰/۸۹؛ جدا کردن امور مالی از یکدیگر، ۰/۷۱؛ و کاهش ارتباط موثر، ۰/۶۹. پرسشنامه تعارضات زناشویی از روایی محتوایی خوبی برخوردار است. در مرحله تحلیل محتوای آزمون، پس از اجرای مقدماتی و محاسبه همبستگی هر سوال با کل پرسشنامه و مقیاس‌های آن، به دلیل همبستگی مناسب تمام سوالات، هیچ سوالی حذف نشد.

پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن: این پرسشنامه که توسط گاتمن ساخته شد در ۲۴ گویه و به شکل دوگزینه‌ای بلی (نمره ۱) یا خیر (نمره صفر) تنظیم شده است و شامل جملاتی درباره جنبه‌های مختلف زندگی زناشویی است که ممکن است فرد با آن موافق یا مخالف باشد. حداقل نمره‌ای که توسط آزمودنی کسب می‌گردد صفر و حداکثر نمره ۲۴ خواهد بود. پس از جمع کردن پاسخ‌ها، چنانچه تعداد پاسخ‌های مثبت برابر ۸ و بالاتر باشد، به این معنا است که زندگی زناشویی فرد در معرض جدایی قرار داشته و علائمی از طلاق عاطفی در او مشهود است. در مطالعه موسوی (۲۸) پایایی کل این مقیاس، با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد و روایی صوری این پرسشنامه با نظر متخصصان تأیید شد و برای به دست آوردن روایی سازه از تحلیل عاملی به روش چرخشی واریماکس استفاده شد و بدین صورت چهار عامل شناسایی شده است: جدایی و فاصله از یکدیگر، احساس تنهایی و انزوا، نیاز به همراه و هم‌صحبت و احساس بی‌حوصلگی و بی‌قراری. مقادیر اشتراک و بار عاملی سوالات پرسشنامه نشان داد که بار عاملی همه سوالات در دامنه ۰/۴۹ تا ۰/۸۰ قرار دارند که بار عاملی مقبولی است. پرسشنامه صمیمیت باگاروزی: این پرسشنامه توسط باگاروزی (۹)، برای ارزیابی صمیمیت در ابعاد عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، فیزیکی، معنوی، زیباشناختی و تفریحی - اجتماعی با ۴۱ ماده طراحی شده است که آزمودنی به شکل رتبه‌بندی شده، از ۱ به معنای "به هیچ وجه چنین نیازی وجود ندارد" تا ۱۰ به معنای "نیاز بسیار زیادی

در خانواده‌های اصلی خود کسب کرده اند (۱۵). سایر عوامل اثرگذار بر نحوه ابراز صمیمیت عبارت است از سبک شخصیتی افراد، سبک ارتباطی آن‌ها با یکدیگر و مرحله تکاملی رابطه (۱۶). اما گاه تحولات زندگی، سیستم زناشویی را چنان بی‌ثبات می‌کنند که زن و شوهر از یکدیگر قطع امید کرده، قادر به گذشت و بخشیدن اعمال، افکار و احساسات یکدیگر نیستند و در باور خود چاره‌ای جز وارد شدن به تعارضات زناشویی و گاه طلاق نمی‌بینند (۱۷).

بسیاری از درمانگران و زوجها معتقدند شایع‌ترین و مخرب‌ترین مشکلات در ازدواج‌های شکست خورده، مشکلات تعارضی است (۱۸). ماهیت ارتباط زناشویی سرچشمه عمده ناخوشنودی و تعارضات زناشویی است. از نظر گلاسر (۱۹) تعارض زناشویی ناشی از ناهماهنگی زن و شوهر در نوع نیازها و روش ارضای آن، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، طرح‌واره‌های رفتاری و رفتار غیرمسئولانه نسبت به ارتباط زناشویی و ازدواج است. درمانگران سیستمی تعارض را ناشی از هر نوع تنازع بر سر تصاحب پایگاه و منابع قدرت در بین زوجها می‌دانند (۲۰). عدم توافق در هر رابطه زناشویی طبیعی است. مطالعات (۲۱، ۲۲، ۲۳) نشان داده‌اند اگر زوجها بتوانند به شیوه مثبتی تعارضات را مدیریت کنند و توانایی حل آن‌ها را داشته باشند، وجود تعارض فراوان آسیب‌زا نیست. پژوهش‌ها در زمینه تأثیرات مخرب تعارضات زناشویی بیانگر آن است که تعارضات زناشویی، تأثیرات زیان‌آوری بر سلامت جسم، روان و خانواده دارد (۱۲). همچنین کیفیت روابط خانوادگی در خانواده‌های طلاق و غیرطلاق متفاوت است، به طوری که در خانواده‌های طلاق تعارضات زناشویی بیشتر مشاهده می‌شود، بنابراین طلاق، شایع‌ترین اثر مخرب تعارض است و وجود تعارض در زندگی شخصی و اجتماعی بخش اجتناب‌ناپذیر هستی انسان است، تعارض می‌تواند بصورت مثبت به کیفیت روابط و هم به رشد تعارض بیانجامد (۲۴).

با توجه به این که خانواده و منظومه زن و شوهری به‌عنوان یک کل در نظر گرفته می‌شود، روابط همه اعضای آن بر یکدیگر تأثیر گذاشته و از هم تأثیر می‌پذیرد، بنابراین ضروری است که به بررسی تعارضات زناشویی و صمیمیت با توجه به مباحث عاطفی که از مقدمات جدایی و طلاق است، پرداخته شود. علاوه بر آن طلاق و جدایی تنش‌زا است و ممکن است به افزایش استرس و کاهش بهزیستی روانی زوجین منجر شود و از سویی با مشخص کردن متغیرهایی که باعث پیش‌بینی طلاق می‌شوند، می‌توان زمینه را برای پژوهش‌های بعدی فراهم نمود و از رخداد طلاق که در کشور رو به افزایش است، پیشگیری کرد. با توجه به مطالب ذکر شده، هدف این پژوهش مدل یابی معادلات ساختاری تعارضات زناشویی با طلاق عاطفی با واسطه‌گری نقش صمیمیت در زنان متاهل است.

نمودار ۱: مدل مفهومی پژوهش

۰/۸۸۱	۰/۵۲۳	۰/۷۱	فزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود
۰/۸۹۵	۰/۵۵۵	۰/۸۷۷	کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان
۰/۷۲۴	۰/۵۰۱	۰/۷۱۱	جدا کردن امور مالی از یکدیگر
۰/۸۳۲	۰/۵۵۳	۰/۹۱۵	کاهش ارتباط موثر
۰/۸۱۰	۰/۵۲۷	۰/۷۳۱	طلاق عاطفی

شاخص GFI ، CFI و NFI نیز تقریباً برابر و بزرگتر از ۰/۹ نشان می‌دهند مدل اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش، مدلی مناسب است. حال به بررسی فرضیات مدل با استفاده از مدل ساختاری می‌پردازیم.

جدول ۵. برآورد مستقیم مدل به روش حداکثر درست نمایی (ML)

متغیر	b	B	R ²	t	P
تعارضات	۰/۴۳	۰/۳۴	۰/۱۴	۹/۱۲	۰/۰۰۰
زناشویی بر	۰/۴۳	۰/۳۴	۰/۱۴	۹/۱۲	۰/۰۰۰
طلاق عاطفی	۰/۴۳	۰/۳۴	۰/۱۴	۹/۱۲	۰/۰۰۰
صمیمیت بر	-۰/۶۳	-۰/۲۸	-۰/۱۷	-۸/۰۴	۰/۰۰۰
طلاق عاطفی	-۰/۶۳	-۰/۲۸	-۰/۱۷	-۸/۰۴	۰/۰۰۰

با توجه به جدول ۵ تمامی مسیرهای تعارضات زناشویی و صمیمیت اثر مستقیم معناداری بر طلاق عاطفی و تعارضات زناشویی و صمیمیت به طور مشخص ۰/۱۴ و ۰/۱۷ از واریانس مشترک طلاق عاطفی را تبیین می‌کنند.

جدول ۶. برآورد غیر مستقیم مدل با استفاده از روش به روش حداکثر درست نمایی

متغیر	b	B	R ²
تعارضات زناشویی بر طلاق عاطفی با میانجی صمیمیت	۰/۴۳	-۰/۳۴	-۰/۱۴

با توجه به جدول ۶، مسیر غیر مستقیم تعارضات زناشویی بر طلاق عاطفی با میانجی صمیمیت معنادار است و به طور کلی دو متغیر توان پیش بینی ۳۲ درصد از متغیر طلاق عاطفی را دارند ($R^2=0/32$) که ۳۲ درصد از این متغیر درون‌زا توسط این متغیرها قابل تبیین است و ۶۸ درصد از طلاق عاطفی توسط دیگر متغیرهای خارج از پژوهش تبیین می‌شود.

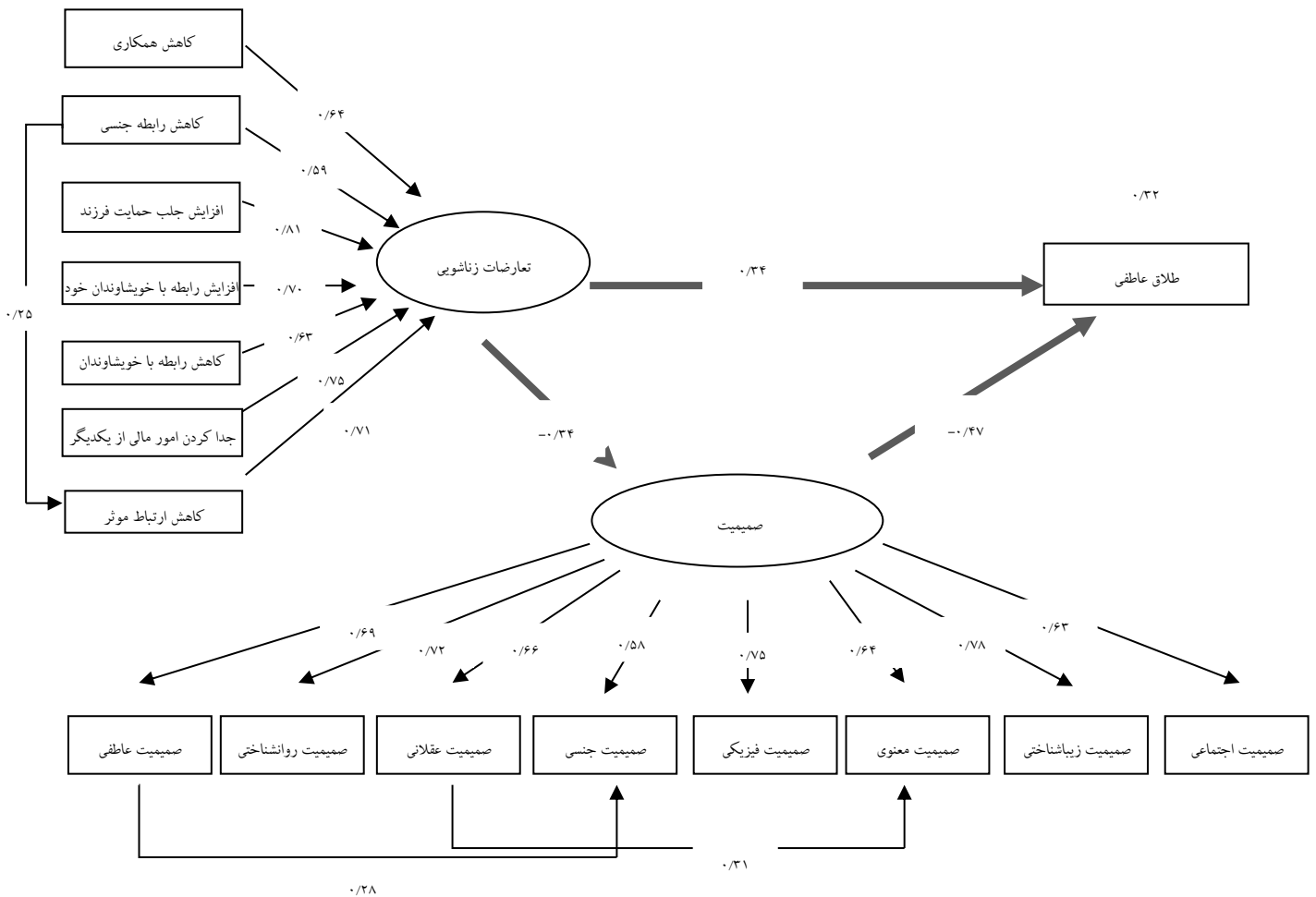
به طور کلی نتایج میانگین واریانس‌های استخراجی AVE نشان می‌دهد تمامی مولفه‌ها در مدل اندازه‌گیری مقدار بدست آمده‌ی آن از حد معیار ۰/۵ بزرگ‌تر است که نشان‌دهنده‌ی روایی از نوع همگرا است، همچنین پایایی مرکب (پایایی سازه) نشان‌دهنده‌ی آن است که مقادیر بدست آمده از مولفه‌ها از حد معیار ۰/۰۷ بیشتر است، بنابراین موضوع AVE و CR پرسشنامه‌ها تایید می‌شود. همچنین پس از بررسی نرمالی داده‌ها مدل اندازه‌گیری دو متغیر پژوهش بررسی و تایید شد.

جدول ۴. شاخص‌های برازش حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها و متغیرها پس از سه گام تصحیح

نام آزمون	توضیحات	مقادیر	مقدار به دست آمده
χ^2/df	کای اسکوئر نسبی	< ۳	۲/۰۲۱
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	< ۰/۱	۰/۰۴۱
GFI	شاخص برازندگی تعدیل یافته	> ۰/۹	۰/۹۶۹
NFI	شاخص برازش نرم	> ۰/۹	۰/۹۵۵
CFI	شاخص برازش مقایسه‌ای	> ۰/۹	۰/۹۵۰
DF		۵۴	

مقدار $RMSEA$ برابر با ۰/۰۵۹ و کمتر از ۰/۱ نشان‌دهنده این است که میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب و مدل قابل قبول است. همچنین مقدار کای دو به درجه آزادی (۲/۰۲۱) بین ۱ و ۳ و میزان

^۱ Maximum Likelihood

نمودار ۲. مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره های پیش بینی استاندارد شده

نتیجه گیری

هدف این پژوهش بررسی مدل یابی معادلات ساختاری تعارضات زناشویی با طلاق عاطفی با میانجیگری متغیر صمیمیت در زنان متأهل بود. یافته ها نشان داد صمیمیت نقش میانجی را در رابطه ی بین تعارضات زناشویی با طلاق عاطفی ایفا می کند و به طور کلی مدل مفهومی پژوهش تایید شد که ۰/۳۲ از متغیر طلاق عاطفی توسط دو متغیر تعارضات زناشویی و صمیمیت قابل تبیین است، در همین راستا مرور مطالعات (۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱) نشان داد صمیمیت با همسر بیشترین اثر را بر پیشگیری از طلاق عاطفی دارد و مهم ترین عوامل مؤثر در تغییرات طلاق عاطفی، صمیمیت هر یک از زوجین با اعضای شبکه اجتماعی خود است که کاهش صمیمیت با همسر را ایجاد می کند. بنابراین بر اساس دیدگاه ارتباطی اجتماعی، صمیمیت در روابط می تواند موجب گسترش و افزایش شبکه ارتباطی و تعاملی گردد و در نقطه ی مقابل با کاهش صمیمیت بین زوجین و بیشتر کردن فاصله بین آنها منجر به افزایش طلاق عاطفی شود. خداوند در قرآن کریم می فرماید: اگر همسرانتان مورد کراهت شما باشند، باید توجه داشته باشید که ممکن است چیزی را نپسندید و خدا در همان چیز، خیر فراوان قرار دهد^۱ (آیه ۱۹، سوره نساء) (۲۸). بنا به این آیه شریفه خداوند متعال

در برهه های کاهش صمیمیت، توصیه به حسن معاشرت کرده و وعده خیر فراوان می دهد. همچنین پروین، داوودی و محمدی (۲۹) نشان دادند متغیرهای نظم درون خانواده، تعارضات بین فردی، ساختار قدرت خانواده و ارتباطات صمیمی اعضای خانواده با یکدیگر رابطه معناداری با میزان طلاق عاطفی دارند و بر اساس دیدگاه سیستمی هرگاه تعادل ساختار ارتباطی و نقشی اعضا خانواده تحت تأثیر شرایط درونی و بیرونی برهم بخورد، کارکردهای قوام دهنده و تأثیرگذار آن ها مانند ارتباط صمیمانه زوجین، نظم درون خانواده و ساختار قدرت با چالش مواجه می شود که می تواند زمینه ساز طلاق عاطفی باشد.

تعریف رایج از صمیمیت، سطح نزدیکی به همسر، به اشتراک گذاشتن ارزش ها و عقاید، فعالیت های مشترک، شناخت از یکدیگر، روابط جنسی و رفتارهای عاطفی مثل نوازش کردن است. فردی که صمیمیت بیشتری را تجربه می کند قادر است خود را بهتر در روابط نشان دهد و نیازهای خود را به طور مؤثرتر به همسرش ابراز کند (۳۰). در تبیین یافته های این پژوهش بر اساس الگوی مک مستر در مورد ارزیابی عملکرد خانواده می توان گفت عملکرد کارساز خانواده با توانایی اعضا در هماهنگی با تغییرات، حل تضادها و تعارض ها (۲۴)، همبستگی بین اعضا و موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرز بین

^۱ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا.

- emotional divorce (Case study: Shahrekord). *Quarterly Journal of Socio-Cultural Strategy*. 2016; 6: 159-185. (Persian)
4. Turkman F, Scafi M, Eid-e-Ghazian N, Sohrabi I. Homogeneity, intimacy and emotional divorce using network analysis software. *Socio-cultural knowledge*. 2014; 6:25-50. (Persian)
5. Latifian M, Arshi M, Eghlima M. The Relationship between Internet Addiction and Emotional Divorce in Married Women in Tehran in 2016. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2016; 16 (6): 517-528. (Persian)
6. Amuzad M, Nouri S. Investigate the causes emotional divorce among married men and women. *Family and Sex Education*. 2015; 6(12): 139-58.
7. Ebrahimi S, Banifateme H. Emotional divorce and related factors in naghadeh. *Sociological Studies*. 2014; 4(8):7-22.
8. Heller P E, Wood B. The process of intimacy: Similarity, understanding and gender. *Journal of Marital and Family therapy*. 1998; 24(3), 273-288.
9. Bagarozzi D A. *Enhancing Intimacy in Marriage: A Clinician's Handbook*. Brunner-Routledge. 2001.
10. Etemadi A, Navabi Nejad Sh, Ahmadi A, Valiullah F. Determining the effectiveness of cognitive-behavioral couple therapy on couple intimacy. *Journal of Psychological Studies*. 2005 ;(1), 78-69.
11. Waring E M. *Enhancing marital intimacy through facilitating cognitive self disclosure*. Routledge. 2013.
12. Horn R, Puffer E S, Roesch E, Lehmann H. Women's perceptions of effects of war on intimate partner violence and gender roles in two post-conflict West African Countries: consequences and unexpected opportunities. *Conflict and health*. 2014; 8(1), 12.
13. Khamseh A. *New strategies in couple therapy*. Tehran: Arjmand Book. 2009. (Persian)
14. Tanga N, Bensmana L, Hatfield E. *Culture and Sexual Self-Disclosure in*

افراد(۲۲)، اجرای مقررات و اصول حاکم بر این نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده همراه است. از این رو می توان گفت که هر قدر زوج ها همگن تر و صمیمی تر عمل کنند، رابطه بهتر و منسجم تری را تجربه خواهند کرد که این امر خود تعارض های زناشویی را کم می کند. همچنین بنا به گفته لانگ و یانگ (۱۶) تعارض، زمانی به وجود می آید که زوج ها به دلیل همکاری و تصمیمات مشترکی که می گیرند درجات مختلفی از استقلال و همبستگی را نشان می دهند. به میزانی که زوج ها در هر یک از ابعاد عملکرد خانواده شامل حل مشکل، ارتباط، نقش ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار موفق عمل کنند، از همبستگی بیشتری در نظام زن و شوهری برخوردار می شوند (۱۷) و به تبع آن از تعارضات زناشویی آن ها به طور کلی و در هر یک از سازه های تعارض زناشویی یعنی جدا کردن امور مالی، افزایش رابطه با خویشاوندان خود، کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی و افزایش جلب حمایت فرزندان کاسته می شود؛ بنابراین در این وضعیت از قدرت تعارض ساز خانواده کاسته می شود و زوج ها به جای تعارض به سمت تعاملات مثبت تر و کارسازتر حرکت می کنند. همچنین بر طبق مدل تبادل رفتار، تعارض های زناشویی تا حد زیادی پی آیند میزان تقویت و یا تنبیه اعمال شده از طرف زوجین نسبت به هم و هر رابطه تقویت و تنبیهی که هر زوج از خود نشان می دهد (۳۱)، در نظر گرفته می شود و از طرفی دیگر در تعارضات ایجاد شده و کاهش صمیمیت تجربه شده در مدل چند وجهی السون و رایدر (۲۵)، می توان گفت سطوح بالای بهم تنیدگی یا سطوح پایین همبستگی در شکل گسستگی ممکن است برای خانواده هایی که آشکارا در هر دو بعد، همبستگی و انطباق پذیری خیلی بالا یا خیلی پایین دارد ناسازگاری و حتی از همگسیختگی عاطفی ایجاد نماید. این پژوهش با محدودیت هایی نیز مواجه بوده است. عواملی از جمله نبود آمار رسمی، جدید و واضح از طلاق عاطفی در کل کشور و در شهر تهران و عدم همکاری بسیاری از افراد، انتقاد به پرسشنامه طلاق عاطفی به دلیل دوگزینه ای بودن آن و نداشتن طیف، نداشتن قابلیت تعمیم نتایج این مطالعه به دیگر شهرها و همچنین کمبود پژوهش های انجام شده توسط پژوهشگران در زمینه موضوع مورد مطالعه، محقق را در جمع آوری اطلاعات با محدودیت هایی مواجه نمود.

References

1. Bohannan P. The six stations of divorce. In P. Bohannan (Ed.), *Divorce and after*. New York: Doubleday. 1970.
2. Samak Y A A, El-Keshky M E S, Khusaifan S J. Given the Demographics of Emotional Divorce of Spouses—How to Minimize It, Using Structural Equation Modeling: A Case Study in Egypt. *International Journal of Social Work*, 3(2), 49.
3. Yazdani, Abbas; Haghghatian, Mansour; Farmer, Hamid (2012). Analysis of the quality of life of women suffering from

- Timor-Leste: Associations with traumatic loss, family conflict, and intimate partner violence. *Journal of affective disorders*. 2016; 205, 292-300.
25. Olson D H, Ryder R G. Inventory of marital conflicts (IMC): An experimental interaction procedure. *Journal of Marriage and the Family*. 1970; 443-448.
26. Kline R B. *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*, NY: Guilford Press. 2010.
27. Sanaei B. *Family measurement and marriage scales*. Tehran: Besat Publishing House. 2008. (Persian)
28. Musavi F, Reza zadeh M. Studying the role of attitude to love in predicting emotional divorce in men and women in Qazvin. *Social Studies Women*. 2008; 12(3): 169-188.
27. Khamseh A, Hosseinian S. Investigating the gender differences between different dimensions of intimacy in married students. *women Studies*. 2008; 6 (1): 35-53. (Persian)
28. Holy Q.. Translator: Elahi Ghomshahi, Mehdi. Qom: Etemad Publications. 1995.
29. Parvin S, Davoudi M, Mohamadi F. Sociological factors influencing emotional divorce among families in Tehran. *Women and Family*. 2011; 14(56), 119-153.
30. Patrick S, Sells J N, Giordano F G, Follerud T R. Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. *The family journal*. 2007; 15, 359-367.
31. Arfa-ee F S, Far M R T, Fallahi A M. The Mediating Role of Burnout in the Relationship between Communication Skills and Emotional Divorce among Married Employees in Ahvaz Oil Company (2014-2015). *Mediterranean Journal of Social Sciences*. 2015; 6(6 S6), 367-374.
- Intimate Relationships. *Interpersona*. 2013; 7(2), 227-245.
15. Aykutoğlu B, Uysal A.. The Relationship between Intimacy Change and Passion: A Dyadic Diary Study. *Front Psychol*. 2017; 8: 22-57.
16. Long L, Young M.E. *Counselling and therapy for couples*. Second edition. New York: Thomson. 2007. Brooks/Cole.
17. Overall N C, McNulty J K. What type of communication during conflict is beneficial for intimate relationships?. *Current opinion in psychology*. 2017; 13, 1-5.
18. Johnson M D, Anderson J R. Temporal ordering of intimate relationship efficacy and conflict. *Journal of Marriage and Family*. 2015; 77(4), 968-981.
19. Glasser W. *Choice theory, a new psychology of personal freedom*. New York. Harper Collins Publisher. 1998.
20. Papp L M. Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. *Journal of Couple & Relationship Therapy*. 2018; 17(1), 7-24.
21. Delatorre M Z, Wagner A. How do couples disagree? An analysis of conflict resolution profiles and the quality of romantic relationships. *Revista Colombiana de Psicología*. 2019; 28, 91-108.
22. Bonache H, Gonzalez-Mendez R, Krahe B. Adult attachment styles, destructive conflict resolution, and the experience of intimate partner violence. *Journal of interpersonal violence*. 2016; 0886260516640776.
23. Green E P, Blattman C, Jamison J, Annan J. Women's entrepreneurship and intimate partner violence: A cluster randomized trial of microenterprise assistance and partner participation in post-conflict Uganda (SSM-D-14-01580R1). *Social Science & Medicine*. 2015; 133, 177-188.
24. Silove D M, Tay A K, Tol W A, Tam N, Dos Reis N, da Costa Z, Soares C Rees S. Patterns of separation anxiety symptoms amongst pregnant women in conflict-affected